

Bemærkninger til forslaget

EU forhandler i disse måneder nye bilaterale frihandelsaftaler med en række lande og blokke af lande. Det drejer sig om ASEAN, Indien, Sydkorea, Andinlandene (Bolivia, Colombia, Ecuador, Peru og Venezuela) og Centralamerika (Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras og Nicaragua).

Forhandlingerne har fået ekstra vægt og fart, efter at forhandlingerne i WTO om en global handelsaftale er brudt midlertidigt sammen.

Mange af de lande, man forhandler med, er blandt de største krænkere af arbejdstagerrettigheder og menneskerettigheder i verden. Det gælder f.eks. Colombia, som er et af Andinlandene, og Filippinerne, som er medlem af ASEAN.

Det er derfor et stort problem, at de forhandlingsmandater, som der nu forhandles efter, ikke indeholder klare krav om, at de nye bilaterale aftaler kommer til at indeholde forpligtende sociale klausuler, om at deltagerlandene skal tilslutte sig og respektere ILO's (Den Internationale Arbejdsorganisation) kernekonventioner om arbejdstagerrettigheder, og at konsekvente brud på konventionerne kan medføre, at aftalernes toldpræferencer inddrages.

Godt nok indeholder forhandlingsmandaterne løse hensigtserklæringer om samarbejde om menneskerettigheder og arbejdsforhold, men både Europa-Kommissionen og udenrigsministeren har i besvarelser til Enhedslisten og Folkebevægelsen mod EU afvist, at EU arbejder for, at aftalerne kommer til at indeholde egentlige forpligtelser til at respektere ILO's konventioner.

Europa-Kommissionen er således lige nu tæt på at afslutte en frihandelsaftale med Sydkorea – dette til trods for, at Sydkorea ikke har ratificeret nogen af ILO's konventioner om fagforeningsrettigheder og ret til kollektive overenskomster. Sydkorea har tilmed samtidig med forhandlingerne med EU ført en voldsom kampagne mod det sydkoreanske LO, hvor bl.a. flere ledere er blevet fængslet.

Colombia, som Europa-Kommissionen nu overvejer at indlede selvstændige forhandlinger med, er det land i verden, hvor flest fagforeningsmedlemmer år-

ligt myrdes. Filippinerne og andre ASEAN-lande er også kendt for mange overgreb på fagforeninger og manglende respekt for arbejdstagerrettighederne.

USA, der ligesom Europa er i gang med at forhandle bilaterale frihandelsaftaler med en række lande, har efter pres fra den amerikanske fagbevægelse og fra Demokraterne inkluderet forpligtende sociale klausuler i deres frihandelsaftaler.

Krav om tilslutning til og efterlevelse af ILO-konventionerne indgår også i en række af EU's nuværende toldpræferenceaftaler – de såkaldte GSP- og GSP+-aftaler. Disse aftaler fremhæves ofte af EU selv som gode redskaber til at få lande til at respektere faglige rettigheder. Og aftalerne har givet mulighed for at straffe lande, der konsekvent forbyrder sig mod mennesker- og arbejdstagerrettigheder, som det f.eks. er sket i Hvideruslands tilfælde.

Udenrigsministeren har selv i en besvarelse til Folketinget (spørgsmål nr. S 2005 af 16. januar 2006 til Rune Lund) udtalt sig positivt om sanktionsmulighederne i GSP+-aftalerne:

»Som led i processen ligger truslen om fratagelse af de særlige handelspræferencer, som Kommissionen er beredt på at effektuere. Kommissionen kan nemlig suspendere et lands deltagelse i GSP+-ordningen af en række grunde, herunder ikke mindst manglende overholdelse af de ovennævnte konventioner.«

For de lande, som i dag er omfattet af en GSP+-aftale, men som forventes at underskrive bilaterale frihandelsaftaler (bl.a. Colombia), bliver der altså tale om en klar svækkelse af landenes forpligtelser til at respektere arbejdstagernes rettigheder, idet EU ikke længere vil kunne straffe landene med inddragelse af toldpræferencer.

Argumentet fra regeringen og Kommissionen er, at der nu er tale om gensidige aftaler, hvor man ikke kan stille ensidige betingelser ligesom GSP+-aftaler, som er ensidige toldsænkninger fra EU's side.

Men det er et forvrøvet argument, for EU stiller jo mange andre krav i forhandlingerne – om toldadgang, markedsreformer m.v. Og USA's eksempel viser, at